Gemeenteraad
Dongen

Raadsvoorstel 26-54

Datum
5 oktober 2026

Onderwerp
Rapport Rekenkamer Midden-Brabant Naleving artikelen 185a en 213a Gemeentewet.

Samenvatting
De Rekenkamer in Midden-Brabant (RMB) heeft bij de gemeenten Dongen, Goirle, Hilvarenbeek en Loon op Zand begin 2026 een quickscan uitgevoerd naar de naleving van de artikelen 185a en 213a uit de Gemeentewet. Deze artikelen richten zich op versterking van de controlerende rol van de gemeenteraad. De Rekenkamer doet de gemeenteraad op basis van dit onderzoek een aantal aanbevelingen.

Het voorstel
1. Het college te verzoeken:
   a. op basis van het artikel 185a Gemeentewet-overzicht van de rekenkameraanbevelingen aan te geven wat de actuele stand van zaken en de te verwachten afronding is;
   b. uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 een actuele verordening artikel 213a Gemeentewet op basis van de VNG-modelverordening aan de raad voor te leggen;
   c. het jaarlijkse onderzoeksplan artikel 213a Gemeentewet op te nemen in de planning- en controlcyclus door vermelding in de paragraaf bedrijfsvoering van de programmabegroting en de uitkomsten van de uitgevoerde onderzoeken in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag;
   d. de rapporten van de onderzoeken artikel 213a Gemeentewet ter kennisname aan raad en rekenkamer te zenden.

Aanleiding
De Rekenkamer in Midden-Brabant (RMB) heeft bij de gemeenten Loon op Zand, Goirle, Hilvarenbeek en Dongen begin 2026 een quickscan uitgevoerd naar de naleving van twee artikelen uit de Gemeentewet. Artikel 185a Gemeentewet is in werking sinds 1 januari 2023. Dit artikel verplicht het college de raad jaarlijks een overzicht te zenden van de aan het college gerichte rekenkameraanbevelingen. Het overzicht vermeldt daarbij het collegestandpunt en de wijze van opvolging. Artikel 213a Gemeentewet verplicht het college tot periodiek intern onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur.

Beide artikelen zijn door de wetgever nadrukkelijk bedoeld als versterking van de controlerende rol van de raad. Artikel 185a maakt de doorwerking van rekenkameronderzoek zichtbaar en navolgbaar. Artikel 213a biedt de raad naast de accountantscontrole en het rekenkameronderzoek een aanvullende informatiebron.

Argumenten
Hieronder volgt een korte toelichting op de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer.

Conclusies
De RMB concludeert dat de naleving van artikel 185a Gemeentewet formeel beperkt is en het wettelijk doel onvoldoende realiseert. Alhoewel Dongen een jaarlijks integraal overzicht van de aanbevelingen bij

de jaarrekening kent, wordt hiermee niet of ten dele de doelstelling van het wetsartikel — versterking van de doorwerking van rekenkameronderzoek en ondersteuning van de controlerende rol van de raad — bereikt. Een letterlijke herhaling in opeenvolgende jaren geeft de raad weinig houvast om de voortgang over de jaren heen te volgen.

Artikel 213a Gemeentewet komt niet als zodanig tot uitvoering. Voor artikel 213a heeft de raad geen toegang de aanvullende informatiebron die de wetgever heeft beoogd en daarmee aangewezen blijft op rekenkameronderzoek en accountantscontrole als externe informatielijnen.

Aanbevelingen
Op basis van de bevindingen en conclusies doet de RMB twee aanbevelingen.

1. Artikel 185a: doorwerking van rekenkameronderzoek

Aan de colleges: maak van het 185a-overzicht een werkbaar controle-instrument voor de raad. Voeg vanaf de jaarrekening 2025 in elke RMB-gemeente een gestandaardiseerd, jaarlijks geactualiseerd overzicht toe waarin per door de raad overgenomen of geamendeerde rekenkameraanbeveling is opgenomen: het collegestandpunt, de getroffen of geplande maatregelen, de actuele stand van zaken, een indicatie van de verwachte afronding en — bij niet-opvolging — een gemotiveerde toelichting. Voorkom letterlijke herhaling van het overzicht in opeenvolgende jaren.

2. Artikel 213a: intern onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid

Aan raad en college: kom tot een werkbare invulling van artikel 213a en zorg voor structurele kennisname door de raad. Stel — waar nog niet aanwezig of niet in werking — een actuele verordening vast op basis van de VNG-Modelverordening 213a (in Dongen vergt dit ook formele publicatie). Maak daarin afspraken over frequentie, onderwerpkeuze, rapportagevorm en kennisgeving aan raad en rekenkamer. Bouw aan de raadszijde een vaste agenderingsroutine in voor zowel rekenkamerrapporten als 213a-rapporten, bijvoorbeeld als terugkerend agendapunt rond de P&C-cyclus.

Overigens onderschrijft het college de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer. Zie hiervoor de bestuurlijke reactie in het onderzoeksrapport.

Financiën

-

Vervolg

De raad kan de voortgang concreet volgen via het 185a-overzicht bij de jaarrekening. Daarnaast volgt de raad de vaststelling van de geactualiseerde 213a-verordening. Daarna verloopt de informatievoorziening via de planning-en-controlcyclus: het 185a-overzicht bij de jaarrekening, het 213a-onderzoeksplan in de programmabegroting en de uitkomsten in het jaarverslag.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief 185a en 213a Gemeentewet
2. Rapport Rekenkamer Midden-Brabant Naleving artikelen 185a en 213a Gemeentewet, Quickscan over de naleving van twee wettelijke verplichtingen “inclusief bestuurlijke reacties en nawoord RMB (28 augustus 2026).
3. Nota van bevindingen, PBQL Rekenkamer Midden-Brabant, quick scan artikel 185a en 213a Gemeentewet (26 mei 2026)

Het presidium van de gemeente Dongen,

de burgemeester,	de griffier,
ir. J.C. Slagboom	M. H. van Kampen